

- Kapljične infekcije su karakteristične za prenos respiratornih infekcija (infekcije sistema za disanje). Nastaju tokom širenja kapljica većih od 5µm, usljed govora, kihanja, do 1m od izvora infekcije.
- Aerogeni put – infektivni agens koji se prenosi kapljicama manjim od 5µm nastalim kašljem ili prašinom. Ovaj put prenosa je karakterističan za tuberkulozu.

ŠTA SU DOBRE, A ŠTA LOŠE BAKTERIJE?

Zavisno od okruženja i uslova u kojima se bakterije razvijaju i žive, pojedine vrste mogu biti vrlo korisne, ali isto tako, u nekim slučajevima, mogu biti vrlo štetne, čak smrtonosne. Na primjer, bakterija Escherichia coli živi u probavnom traktu i regularni je dio stomačne flore. Ešerihija ne samo da štiti sluznicu želuca od ostalih štetnih bakterija, nego proizvodi i vitamin K koji nam je potreban. Problem sa ešerihijom je kad iz probavnog trakta dospije u drugo okruženje, mutira i počne da se širi. Ešerihija putem fekalija, ili na neki drugi način, može da pređe u urinarni i/ili vaginalni trakt i izazove infekcije i upale. Nekontrolisanim razmnožavanjem ili promjenom karakteristika u novoj okolini, ešerihija će napraviti probleme kao što su urinarne, vaginalne, plućne, ili kožne infekcije. Također, stafilokoke su obično bezazalne kada se nalaze na koži, ali ako dopru u sterilna područja unutar organizma kao što su zglobovi ili trbušna maramica, tada uzrokuju velike probleme domaćinu.

ŠTA SU BAKTERIJE A ŠTA VIRUSI?

Bakterije i virusi su jednoćelijski organizmi vidljivi samo pomoću mikroskopa, a mogu uzrokovati virusne ili bakterijske infekcije.

ŠTA SU ANTIBIOTICI USKOG I ŠIROKOG SPEKTRA DJELOVANJA?

Postoje dva tipa antibiotika:

1. Antibiotici uskog spektra djelotvorni su protiv specifičnih vrsta bakterija. Propisuju se kad je poznato koja je bakterija uzrokovala infekciju. Značajno je da ovi antibiotici manje djeluju protiv korisnih ili bezopasnih bakterija od antibiotika širokog spektra.
2. Antibiotici širokog spektra djelotvorni su protiv više vrsta bakterija. Koriste se u slučaju kad ljekar nije siguran koja je bakterija uzrokovala infekciju ili kad je infekcija uzrokovana različitim vrstama bakterija. Nažalost, ovi antibiotici uništiti će i više korisnih ili bezopasnih bakterija od antibiotika uskog spektra.

Oba tipa antibiotika mogu uzrokovati nuspojave kao što su alergijske reakcije, dijareja ili bol u želucu.

Da bi ste spriječili infekcije potrebno je provoditi sljedeće mjere:

- Redovno perite ruke
- Održavajte higijenu prostorija i veša
- Često prozračite prostoriju u kojoj boravite
- Redovno bacajte smeće i to u kontejnere koji su namjenjeni za tu svrhu
- Uprljane maramice posle kihanja i kašljanja treba odmah ukloniti ili baciti ako su papirne i oprite ruke
- Spriječite ozljede i stvaranje otvorenih rana

Za sva pitanja, dodatne informacije, nejasnoće i savjete obratite se ljekaru, farmaceutu, ili direktno Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo.

Web: mz.ks.gov.ba

E-mail: mz@mz.ks.gov.ba

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo zdravstva
Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry of Health

KOMISIJA ZA KONTROLU
REZISTENCIJE NA ANTIBIOTIKE
SARAJEVO

**PRAVILNA UPOTREBA
ANTIBIOTIKA - INFEKCIJE**

Svakodnevna nekontrolisana upotreba antibiotika, bez utvrđivanja tačne dijagnoze, u pogrešne svrhe, u pogrešnoj dozi i nedovoljno dugo, može uzrokovati ozbiljne zdravstvene tegobe i ostaviti nesagledive posljedice po imunološki sistem našeg organizma.

Nažalost, nedovoljna informisanost o opasnostima nekontrolisane upotrebe antibiotika postaje veliki problem zbog stvaranja otpornosti, novih i jačih bakterija i nemogućnosti daljnjeg liječenja.

Iako se antibiotici kao lijekovi koriste relativno kratko, tek nekih 70 godina, već je došlo do poremećaja u prirodi bakterija, koji se prilagođavaju sve brže i postaju gotovo trajno rezistentne (otporne). Zbog toga treba shvatiti da je uzimanje lijeka ozbiljna stvar i da njihovo uzimanje na svoju ruku, a posebno antibiotika, ne donosi ništa dobro.

Farmaceut koji vam ospori kupovinu antibiotika i koji insistira na ljekarskom pregledu i propisanom receptu – vaš je prijatelj.

ŠTA JE INFEKCIJA?

Pojam infekcija (zaraza) podrazumijeva štetan prodor i multiplikaciju (razmnožavanje) nekog biološkog agensa – mikroorganizma u tijelu domaćina. Najčešći mikroorganizmi su virusi, bakterije, gljivice ili paraziti. Za liječenje infekcija koriste se različiti lijekovi u zavisnosti od vrste mikroorganizma i to za viruse – antivirusni lijekovi, za parazite antiparazitni lijekovi, za gljivice antifungalni lijekovi, za bakterije antibiotici.

Antibiotici djeluju isključivo na bakterije!

KOJI SU PUTEVI PRENOŠENJA INFEKCIJA?

- Direktni, fizički kontakt osobe ili životinje koja je izvor infekcije (kliconoša) sa neinficiranom osobom. Na taj način se prenose virusne i bakterijske infekcije u dječijem uzrastu (stafilokok, hepatits A...), kao i infekcije koje se prenose seksualnim putem.
- Indirektan kontakt – infekcije koje se prenose sa kliconošne na neinficiranu osobu preko hrane, vode, igračaka, namještaja, kvaka, maramica...

POREĐENJE VIRUSNIH I BAKTERIJSKIH INFEKCIJA

Karakteristike	Virus	Bakterija
Opis	Virusii su puno manji od bakterija i da bi preživjeli trebaju živu ćeliju. Oni je prisiljavaju da pravi kopiju virusa, nakon čega je uništen. Na taj način se šire unutar našeg tijela.	Bakterije su mikrobi koji mogu preživjeti u ljudskom tijelu, u zraku, vodi, tlu... ali ne trebaju žive ćelije da bi preživjele. Bakterije se mogu vrlo brzo razmnožavati.
Bolesti koje uzrokuju	<ul style="list-style-type: none"> • Obična prehlada • Akutni bronhitis • Gripa • Većina upala grla i uha • Ospice • Rubeola • Virusni hepatitis • AIDS 	<ul style="list-style-type: none"> • Upala pluća • Meningitis (upala moždane ovojnice) • Infekcije rana • Neke upale grla i uha
Tipični simptomi	Virusne infekcije obično pogađaju cijeli sistem, odnosno više organa istovremeno: curenje nosa, začepljenje sinusa, kašalj, bolovi u tijelu... Ponekad pogađaju samo jedan dio tijela kao kod konjuktivitisa i herpesa. Nema mnogo virusnih infekcija koje su bolne a herpes je jedna od njih. Bol se može opisati kao svrab ili pečenje.	Klasični simptomi bakterijske infekcije se manifestuju lokalno: crvenilo, toplota, otok i bol. Bol je upravo značajan simptom koji se javlja samo u pogođenom dijelu tijela. Npr. ako se posjećemo i rana se zarazi bakterijama tu ćemo i osjećati bol. Bol u grlu izazvan bakterijskom infekcijom često je više izražen na jednoj strani grla. Isto je i kod ušiju, ako je u pitanju samo jedno, onda je uzrok zaraze vjerovatno bakterijski.
Uzrok	Patogeni virusi	Patogene bakterije

ANTIBIOTICI NISU DJELOTVORNI PROTIV VIRUSA!